

FN och urbefolkningarna: en relation i utveckling

I maj samlades representanter för ursprungsbefolkningar från när och fjärran i staden som aldrig sover, New York. Förenta Nationernas högkvarter var platsen för den tionde sessionen av FN:s Permanenta Forum för Urbefolkningsfrågor, och därmed har hela tio år av diskussion pågått angående urbefolkningsfrågor, framförallt för att förbättra tillämpningen av urbefolkningsrättigheter i praktiken.

Trots jubileumsåret fanns inget tema för mötet, utan många olika teman diskuterades för att illustrera urbefolkningarnas situation. Under två veckors tid behandlades bland annat de känsliga politiska frågorna om exploatering av naturresurser – inklusive vatten – på urbefolknings territorium. Just tillgången på vatten har på många håll naggats i kanten genom privatiseringar och konflikter. Andra ämnen som togs upp var den svåra situationen för barn och kvinnor samt förekomsten av tvångsarbete, vilket drabbat urbefolkningar i bl.a. Bolivia och Paraguay.

Med andra ord är det ingen ljus bild som målas upp. Man kan med fog fråga sig om tio år har gjort saken bättre. Å andra sidan måste man

också konstatera att FN det senaste decenniet har passerat en av de viktigaste milstolparna i kampen för respekt för urbefolknings rättigheter. Det gäller, som vi nämnt tidigare i tidningen, antagandet av FN:s Deklaration för urbefolknings rättigheter. Nästa steg är naturligtvis dess tillämpning. Under sitt öppningsanförande konstaterade Ban Ki-moon att "vi måste göra Deklarationen till verklighet". Han tillade: "att försvara och befrämja urbefolknings rättig-

Ledare

heter är till fördel för oss alla".

Exakt vilken inverkan FN har haft i frågan är svårt att få grepp om. Dess arbete har i alla fall innefattat många initiativ på olika nivåer och inom olika områden. Idag finns både The Expert Mechanism on the Rights of Indigenous Peoples och The Special Rapporteur on the Rights of Indigenous Peoples, instrument som bildats inom FN för att belysa och förhoppningsvis påverka situationen för urbefolkningar i olika delar av världen.

Senast i raden av initiativ hittar

*Carlos Mamani Condori lämnar över ordförandeklubban till Mirna Cunningham, ny ordförande i FN:s Permanenta Forum för Ursprungsfolksfrågor.
Foto: UNPFII*

vi UNIPP (United Nation Indigenous Peoples Partnership). UNIPP lanserades under Permanent Forum och är ett gemensamt initiativ mellan United Nations Development Fund (UNDP), International Labour Organization (ILO), Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR) och United Nations Children's Fund (UNICEF). Med en målsättning att förverkliga de rättigheter som nämns i Deklarationen och i ILO Konventionen No. 169 hoppas de också kunna förbättra sin samordning och genomslagskraft med gemensamma program på nationell nivå. Vi följer utvecklingen med spänning och hoppas på positiva resultat av alla dessa initiativ. Sådana kan bara nås om de utförs med och för urbefolkningar – från början till slut.

Niskua Igualikinya

